

De clusterbommen en mijn pensioen

Anton C. Zijderveld

#Decennialang droeg ik maandelijks mijn bijdrage aan het pensioenfonds ABP af en sedert 1 december 2002 smaak ik het genoeg maandelijks uit dit fonds mijn mooie pensioen te ontvangen. Met vele landgenoten was ik altijd trots op ons pensioenfondsenstelsel dat door zijn beleggingen een internationaal erkende en bewonderde zekerheid aan zijn pensionado's kon bieden. Die trots ging gepaard aan 'trust', aan het morele vertrouwen dat het goed was wat ze daar in Heerlen deden. Nou goed? Die hoge salarissen en bonussen stoorden me wel. Ik wijdde er mijn laatste column in 'Buitenhof' aan. Hoezo 'we moeten onze topmanagers vasthouden anders gaan ze naar het buitenland' - lees: Amerika? Alsof ze in Amerika zitten te wachten op kekke werknemers uit Limburg! Maar goed, gezien de miljarden die deze ABP-managers beheerden en vermeerderden hadden we eigenlijk geen recht van klagen.

#Deze trots en dit vertrouwen hebben een lelijke deuk opgelopen. Het televisieprogramma Zembla maakte bekend dat Nederlandse pensioenfondsen, waaronder het zo keurige ABP, in de Amerikaanse wapenindustrie investeren. Dat is op zich nog niet verwerpelijk want helaas hebben we voor onze veiligheid wapens nodig. Erger is het dat ook de gruwelijke clusterbommen en landmijnen die tallozen onschuldige burgers doden en verwonden door onze pensioenfondsen worden medegefinancierd! De directeur beleggingen van het ABP merkte droogjes op: 'Clustermunitie is verwerpelijk wapentuig, maar we hebben voor ons zelf geen richtlijnen die ons verbieden daarin te beleggen.' En dus doen we het...

#Duurzaam beleggen vind ik een problematische aangelegenheid, want wat is 'duurzaamheid' nou eigenlijk? (Zie mijn column in HFD, 'Persoonlijk' van 4 november 2006.) Maar wanneer het om de productie van wapens gaat, waarvan bewezen is dat die burgers doden of verminken, vaak, zoals in het geval van landmijnen, lang na het beëindigen van het militaire conflict, wordt een morele grens overschreden. Ook is er zo iets als 'ethisch ondernemen' – een vaag maar niet onbelangrijk begrip. Vorig jaar mei viel het ABP op bij een stemming in een aandeelhoudersvergadering van Boeing. Het management van deze Amerikaanse gigant werd opgeroepen een mensenrechtenbeleid vast te stellen. Anders dan andere Nederlandse beleggers stemde het ABP tegen. Als genietter van een ABP-pensioen zou ik best wel willen weten wat de beweegredenen achter deze tegenstem zijn geweest. Als er iets wezenlijk is voor een ethisch of maatschappelijk verantwoord ondernemen, zijn dat wel de mensenrechten.

#Wat fnuikend is in de beleggingswereld, is natuurlijk de drang en dwang van de termijnderementen. Onze economie zit volledig verstrikt in wat ik vroeger eens de 'staccato cultuur' heb genoemd: hier en nu, snelle rendementen, hijgerig termijndenken, niks visie op de toekomst, over drie maanden worden we afgerekend, halen we onze targets wel, wat wordt straks mijn bonus? Maatschappelijk verantwoord, ethisch ondernemen? Het zijn in onze postmoderne hijgerigheid lege hulzen, clichés, loze signalen van correctheid.

#En nu de simpele vraag: wie controleert eigenlijk dit alles? Commissarissen, raden van toezicht? Wie controleert deze controleurs? De ondernemingsraden, de vakbonden, de politiek, de beleggersverenigingen, de media? Of die allemaal met elkaar, wat natuurlijk betekent dat ze tegen elkaar uitgespeeld worden, zodat de schemertoestanden voort kunnen duren en de roep om transparantie loos blijft.

#Ik krijg iedere maand mijn ABP-pensioen en heb nu het onaangename gevoel dat er bloed aan kleeft.